

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa J. M.

przeciwko Gminnej Spółce Wodnej w A.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 lipca 2008 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 21 kwietnia 2008 r., sygn. akt I WSC (...),

oddala zażalenie;

zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2008 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez pozwaną od wyroku tego Sądu z dnia 19 grudnia 2008 r. Sąd Okręgowy uznał bowiem, że zgłoszone przez powoda żądanie o ustalenie wygaśnięcia członkostwa w spółce wodnej stanowi sprawę o prawa majątkowe. Strona pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie kwestionowała majątkowego charakteru roszczenia i nie wskazała na niewłaściwość sądu rejonowego jako sądu pierwszej instancji. Wezwana do oznaczenia przedmiotu sporu, podnosiła, że przedmiotem tym jest roszczenie niemajątkowe, ale jednocześnie określiła wartość

zaskarżenia na kwotę 85,80 zł. Powołując się na treść art. 398² § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną strony pozwanej jako niedopuszczalną.

W zażaleniu strony pozwanej na postanowienie w z dnia 21 kwietnia 2008 r., skarżący kwestionował stanowisko Sądu drugiej instancji i wywodził, że sprawa o ustalenie wygaśnięcia członkostwa w spółce wodnej ma charakter sprawy o prawa niemajątkowe, co oznacza ogólną dopuszczalność skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest dopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest nie niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego kategoria „sprawy o prawa majątkowe” w rozumieniu tego przepisu jest rozumiana szeroko. Do spraw tych mogą należeć także sprawy o ustalenie, w tym - ustalenie istnienia określonego stosunku członkowskiego (korporacyjnego) w określonej strukturze organizacyjnej. Prawami majątkowymi są prawa wywodzące się bezpośrednio ze stosunków prawnych obejmujących ekonomiczne interesy stron (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., IV CZ 74/06, nieopubl.). Sprawą majątkową jest zatem sprawa, w której zgłoszone przez powoda żądanie zmierza bezpośrednio do ochrony takich, ekonomicznych interesów strony i uczynienie zadość takiemu żądaniu ma bezpośredni wpływ na ukształtowanie stosunków majątkowych pomiędzy stronami (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2006 r., V CZ 67/06, nieopubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 r., V CSK 53/05, nieopubl.).

Spółka wodna jest formą organizacyjną zrzeszającą m.in. osoby fizyczne, mającą na celu zaspokojenie potrzeb w dziedzinie gospodarowania wodami (art. 164 ust. 1 ustawy z dnia 18 stycznia 2001 r. - Prawo wodne, Dz. U z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.). W art. 165 tej ustawy przewidziano sposób utworzenia spółki i uzyskania przez nią osobowości prawnej (chwila uprawomocnienie się decyzji starosty o zatwierdzeniu statutu spółki). Treść przepisów prawa wodnego oraz statut spółki wodnej przekonują o tym, że ze stosunkiem osobistym członkostwa w spółce wodnej wiążą się niewątpliwie także określone obowiązki i uprawnienia członka spółki o charakterze majątkowym [np. obowiązek wnoszenia składek i ponoszenia na rzecz spółki innych świadczeń określonych w statucie; art. 170 prawa wodnego; § 10 pkt 2 i 15 Statutu Gminnej Spółki Wodnej w A., k. (...) akt sprawy]. Możliwe postacie wspomnianych, innych świadczeń członka na rzecz pozwanej Spółki określono w § 7 pkt 4 Statutu. W § 15 Statutu

przewidziano reguły ustalania wysokości składek i innych świadczeń członków, możliwość ich powiększania, wykonywania zastępczego (na koszt członka) i sposób egzekwowania (według przepisów o egzekucji należności podatkowych, por. też art. 170 ust. 5 prawa wodnego). W orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie uznano, że składka członka na rzecz spółki wodnej ma charakter świadczenia o charakterze cywilnoprawnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2004 r., II CK 481/03, nieopubl.). Tak samo należy ocenić charakter prawny także innych świadczeń nakładanych na członka w statucie spółki wodnej.

Jeżeli zatem strona powodowa zmierza do ustalenia tego, że w związku ze wskazanym przez nią zdarzeniem prawnym doszło do definitywnego wygaśnięcia stosunku członkostwa w pozwanej Spółce Wodnej, to niewątpliwie takie żądanie zmierza do bezpośredniego ukształtowania także stosunków majątkowych pomiędzy stroną powodową i pozwaną Spółką (m.in. w postaci wygaśnięcia wspomnianych obciążeń majątkowych członka spółki). Oznacza to, że sprawa o ustalenie istnienia członkostwa w spółce wodnej, działającej na podstawie przepisów w prawa wodnego z 2001 r. jest sprawą o prawa majątkowe rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. Określenie wartości przedmiotu zaskarżenia we wniesionej skardze kasacyjnej w kwocie niższej niż wskazana w tym przepisie, powoduje konieczność odrzucenia tej skargi jako niedopuszczalnej (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W tej sytuacji Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako nieuzasadnione (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.). O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto stosownie do postanowień art. 98 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c.